

TÁRSASÁGI ÜGYEK

A Magyar Nyelvtudományi Társaság 101. közgyűlése

A Magyar Nyelvtudományi Társaság 2005. december 7-én a Magyar Tudományos Akadémia székházában tartotta meg 101., egyben tisztújító közgyűlését.¹

1. Benkő Loránd üdvözölte a megjelenteket, s felkérte a közgyűlési előadás megtartására B a n c z e r o w s k i J a n u s z professzort. Az előadás „A nyelvi kérdés és az Európai Unió” címmel hangzott el.²

2. Az előadás után K i s s J e n ő főtítkárral terjesztette elő jelentését a Társaság 2005. évi működéséről.

1. Tisztelt Közgyűlés! Illő, hogy beszámolóm elején (ha röviden is) emlékezetünkbe idézzem a Társaság jubileumát. Már csak azért is, mert közvetlenül 100. közgyűlésünk előtt voltak az ünnepi események, így azokról a tavalyi közgyűlési jelentés nem szólhatott. A centenáriumi ünnepség eseményei nemcsak az első évszázad fontosabb történéseit és személyiségeit idézték föl, hanem – az események időbeli dimenzióját közel hozván – érzékeltették az idő gyors múlását is. A „szárnyas idő” – hogy Berzsenyi szép Horatius-utánpótlását idézzem: „Oh, a szárnyas idő hirtelen elrepül, s minden míve tűnő szárnya körül lebeg” – íme tüstént nekilátott az új penzum abszolválásának, hiszen az új társasági évszázadból egy esztendő máris magunk mögött tudhatunk. Tudvalévő: a centenáriumi ünnepséggel összefüggő minden fontos hír, előadás és köszöntés –

¹ A közgyűlési beszámoló összeállításában vállalt szerepéért Farkas Tamásnak tartozom köszönettel.

² L. jelen számunkban: 1–9.

fontosságának megfelelően – megjelent a Magyar Nyelv idei első számában, ezért elegendő ehelyt a rájuk való utalás (MNy. 2005: 1–21). A centenáriumi ülésről a Magyar Nyelv török párjában, a Türk Diliben is megjelent a tájékoztatás tiszteleti tagunknak, HASAN EREN professzornak a tollából (Macar Dil Bilimi Dernegi 100 Yasinda: Türk Dili 2005: 381–3). A centenáriumhoz közvetetten kapcsolódó örvendetes tény, hogy Társaságunknak tavaly decemberben odaítélték a Magyar Örökség Díjat. A kitüntető oklevelet ünnepélyes nyilvános átadási ünnepségen 2004. december 18-án az Akadémia dísztermében Benkő Loránd elnök és Kiss Jenő főtítkár vette át. (Az átadás alkalmával elhangzott laudációt I. ÉDER ZOLTÁN: MNy. 2005: 116–7.)

2. Választmányi ülésünk szokás szerint három volt, egy tavasszal és kettő ősszel. Tagfelvétel és a kiadványok kérdése mindig napirendi pont volt, szót ejtettünk az egri konferencia előkészületeiről, a tisztújító közgyűlés előkészítéséről és tájékoztatást hallgattunk meg arról, hogy megszünetben vannak kiadványaink elhelyezési gondoljai. Megbeszéltük a tagdíjak emelésének kérdését, azt is, hány emlékérmét és díjat adunk ki idén. Kiküldtük a bizottságokat. Egy hete megbeszéltük és véglegesítettük a közgyűlés elé kerülő, a tisztikarra és a választmány összetételére vonatkozó javaslatokat. A Pais-emlékérem és -díj odaítélésére javaslatot tevő bizottság elnöke Ördög Ferenc, tagjai Gerstner Károly, Hoffmann István, Kázmér Miklós és Korompay Klára. A Csúry-bizottság elnöke Hajdú Mihály, tagjai pedig Balogh Lajos, N. Fodor János, Molnár Zoltán, Posgay Ildikó, Szabó József, illetőleg (a pályázatokat bírálók) Balázs Géza, Fodor Katalin, Hegedűs Attila és Raátz Judit. A tisztújításra javaslatot tevő bizottság elnöke Szathmári István, tagjai Bañcerowski Janusz, Békési Imre, Éder Zoltán, Gadányi Károly, Hoffmann István, É. Kiss Katalin és Péter Mihály. A megemlékezési bizottság elnöke Elekfi László, tagjai Bañcerowski Janusz, Guttman Miklós, Hessky Regina, Keszler Borbála.

3. Ami rendezvényeinket illeti: Egerben a főiskola Magyar Nyelvészeti Tanszéke Társaságunkkal és az Anyanyelvápolók Szövetségével társrendezésben szervezte meg október 22-én az eredményesen zárult II. egri kiejtési konferenciát, s ezen társaságunk tagjai közül többen is tartottak előadást: Adamikné Jászó Anna, Bácsi János, Balázs Géza, Bencédy József, Bolla Kálmán, Bóna Judit, Buvári Márta, Deme László, Gerstner Károly, Gósy Mária, Kerekes Barnabás, Markó Alexandra, Mészáros András, Novák Attila, Rozgonyiné Molnár Emma, Tolcsvai Nagy Gábor, Wacha Imre és Zimányi Árpád. Zimányi Árpádék tervezik az előadások megjelentetését, pályáztak is ez ügyben, sajnos azonban az elnyert pályázatok között bölcsész egy sem volt. Nyilván azért, mert közvetlen népgazdasági haszon nem származnék egyik előadásból sem. Az előadások a tervek szerint az egri főiskola évkönyvében jelennek meg Zimányi Árpád szerkesztésében, Sebestyén Árpád lektorálásával.

A Magyar szakosztály Névtani tagozata kihelyezett vándorgyűlést tartott a Felvidéken, Nyitrán május 26–28-án. A Magyar nyelvi szakosztály Magyartanári tagozata párját ritkító aktivitással kezdte el működését. Október 15-én társszervezőként egy őszi, „Szövegértés – grammatika” című szakmai nap rendezésében vett részt, amelyen nagy számban, szám szerint 328-an vettek részt tanítók, magyartanárok; 6 szekció-előadás, 3 plenáris előadás hangzott el. Szakosztályi előadás az elmúlt évben 10 volt: 6 a Magyar, 4 az Általános nyelvészeti szakosztály rendezésében. Az előadók (időbeli sorrendben) a következők voltak: Kertész András, Hoffmann István, Hunyadi László, Antalné Szabó Ágnes, Tátrai Szilárd, Péter Mihály, Bodó Csanád és Vargha Fruzsina Sára, Varga László, Wacha Imre és Uray Judit, N. Fodor János.

Vidéki csoportjaink eddig beérkezett beszámolóí alapján azt mondhatom, debreceni csoportunkban 3 előadást szerveztek (az előadók Pethő Gergely, Szabó Csaba és Zelliger Erzsébet voltak), de mindegyik csoport tagjai aktív, sőt meghatározó szerepet játszanak a Magyar Nyelv Hetének, nyári egyetemeknek, nyelvi vonatkozású konferenciáknak és emléküléseknek a rendezésében vagy társrendezésében, illetőleg előadások tartásában. Mindezen alkalmak a tudományos ismeretterjesztés fontos fórumai.

4. A tudományos és kulturális területeket is érintő elvonások érzékenyen érintik a tudományos társaságokat. Mind a társaságok működtetésének, mind a folyóiratok kiadásának akadémiai támogatása csökkent idén, s a jelekből ítélve jövőre is csökkeni fog. Ebben a helyzetben fokozottan szükség volna a tagdíjak befizetésére, sőt időben történő befizetésükre. Hadd említsem meg: alapszabályunk azt mondja ki, hogy minden év március 31-éig be kell fizetni a tagdíjakat. Kiadásainkat a postai díjtételek emelkedése mellett az is növeli, hogy a szorult helyzetben levő bölcsészkar egy ideje bérleti díjat szed tőlünk (jelenleg 99000 forintot negyedévenként). Megemlítem azt is, hogy a centenáriummal összefüggő elkerülhetetlen költségek, beleértve azt is, hogy mindegyik emlékermet és díjat kiosztottuk tavaly, megterhelték a kiadási oldalt. Választmányunk úgy döntött, hogy a tagdíjakat a jövő évtől megemeli: aktív, tehát teljes állásban levő felnőttek tagdíja 2000, nyugdíjasoké 1000, diákoké pedig 500 forint lesz. Tudjuk, ez a többi tagdíjhoz képest még mindig nagyon alacsony – persze ennek ellenére nem akarunk versenyezni senkivel sem az emelésben. Jó hír viszont, hogy a Magyar Nyelv előfizetési díja változatlan marad, azaz 2000 forint egy évre. A személyi jövedelemadó egy százalékából származó társasági bevétel 342 749 forint. Az adományozóknak ezúttal is köszönetet mondunk azért, hogy a Társaságot így is támogatják, mert erre a támogatásra bizony rászorulunk. A Társasággal kapcsolatos pénzügyek intézése egyre inkább speciális szakmai ismereteket kíván. Bakonyiné Tóth Gabriella adminisztrátorunknak köszönettel tartozunk ebbéli tevékenységéért is.

5. Folyamatban van az immár elkerülhetetlen tagrevízió. Ez azt jelenti, hogy a kimutatásunk szerinti tagok általunk ismert címére kiküldtünk egy űrlapot, amely az elérhetőségeket (postai és elektronikus címek, telefonszám) tudakoló s néhány további kérdést tartalmazott. Sajnos sokan nem válaszoltak. Mínhogy a postai közvetítés nem tűnik biztosnak, a választ nem adók újbóli megkeresését fontolgatjuk. Egyelőre tehát csak annyit tudok bizonyossággal állítani, hogy tavaly 130 új taggal gyarapodtunk (elsősorban a Magyar szakosztály Magyartanári tagozatába szerveződő magyar szakos tanároknak köszönhetően), hogy elhalálások révén mennyivel fogytunk (négyen hunytak el), illetőleg hogy a kérdőív visszaküldésével 325-en jelezték, hogy tagságukat a jövőben is fenntartják.

Idén is többeket köszönthettünk kerek évfordulók okán. Februári választmányi ülésünkön, 80. születésnapjának betöltése után köszöntöttük Szathmári Istvánt, alelnökünket, aki hosszú években át főtitkárként szolgálta, immáron pedig majdnem két évtizede alelnökként segíti a Társaságot. Hoffmann Ottó 70. születésnapjának megünneplése a pécsi csoport ülésén volt. Szakosztályi ülésen köszöntöttük a 70 éves Fehér Erzsébetet, Hőnyi Edét és Uray Juditot. Az utóbbi ünneplés nem szokványos keretek között zajlott: az ünnepelt, aki magyartanár, beszédtanár és előadó is, maga ajándékozott meg bennünket egy emlékezetesen szép versmondó esttel, József Attila és Áprily Lajos verseinek előadásával. Levélben 3 tagtársunkat köszöntöttük kerek évfordulók kapcsán: a 80 éves Zala Mária, valamint a 70. életévét betöltő Berényi Zsuzsannát és Nyirkos Tibort.

Idén négy tagtársunk elhunytáról értesültünk. Meghalt Herman József választmányi tagunk, az újlatin nyelvtudomány, a történeti és általános nyelvészet nemzetközi híru tudósa; Bánhidi Zoltán, néhai választmányi tagunk, egy sportnyelvi monográfia szerzője, s a magyar mint idegen nyelv oktatásának egyik úttörője; Udvari István, választmányi tagunk, a szláv filológia termékeny, a forráskiadásban is élenjáró művelője, akinek pályája idő előtt szakadt meg; M. Velenyák Zsófia, akitől mint az ELTE Finnugor Tanszékének népszerű oktatójától sok hallgató tanulta meg a magyar nyelv finnugorságát.

6. Kiadványaink közül első helyen a Magyar Nyelvet említem, mint olyan folyóiratot, amely változatlanul igényes szerkesztésben, változatos tartalmú közleményekkel és időben jelenik meg. A világhálón elérhető változatát az utóbbi 5 évben 361000 alkalommal látogatták meg az olvasók. Társaságunk sorozatában a következő kötetek jelentek meg a legutóbbi közgyűlés óta: Zilahi Lajos „Püspökladányi tájszótár” (MNYTK. 214. sz.) és Király Lajos „Somogy–zalai nyelvatlasz” (MNYTK. 223. sz.) című munkái. (Megemlítem, hogy Sajtos József tavaly megjelent, „Sárvíz

menti nyelvatlasz” című munkáját Szathmári István 2004. április 4-én mutatta be Székesfehérváron, népes hallgatóság előtt a Kodolányi János Főiskolán.) Tájékoztatom a tisztelt tagságot arról, hogy folyamatban van kiadványaink leltározása. A bölcsészkarunk a Múzeum körútra való költözése után most jutottunk végre abba a helyzetbe, hogy a kiadványokat egy helyen, rendezetten el tudjuk helyezni. A közeljövőben elkészül a leltár, s pontosan tudni fogjuk, mely kötetek fogytak el, s melyből hány példány áll a rendelkezésünkre. Készítünk róluk listát, amelyen az egyes kötetek megjelenési idejéről, vásárolhatóságáról, illetőleg áráról adunk tájékoztatást. A kiadványok elhelyezésével újra lehetővé válik rendszeres vásárlásuk is. Emiatt, illetőleg a szolgáltatások előmozdítása érdekében rendszeresített napokon és időpontokban (kedden a felolvasó ülések előtt 14–16.30 és csütörtökön 10–12 óra között) tagtársaink a társasági szobában (Múzeum krt. 4/A III. emelet 324. szoba) adminisztrátorunknál intézhetik társasági ügyeiket: a kiadványvásárlást, a tagdíjbefizetést, bejelentéseket; javaslatokat tehetnek, jelentkezési lapokat szerezhetnek be és így tovább. Minderről következő meghívónkban, illetőleg a Magyar Nyelvben, valamint a reményeink szerint rövidesen elkészítendő társasági honlapon is tájékoztatást adunk. Ímécímünkön bármely kérdéssel a Társasághoz fordulhatnak tagjaink és az érdeklődők (lehet például előre jelezni, mely kiadványokat kívánják beszerezni, hogy a kért köteteket adminisztrátorunk előkészítthesse, a könyvek ugyanis az épület egészen más helyén vannak). Tájékoztató lapot is tervezünk készíteni, amely a Társaságról a fontos praktikus tudnivalókat tartalmazza majd.

7. November 30-i választmányi ülésünkön döntöttünk az emlékérmek és díjak odaítéléséről. Erről majd elnöküinktől fogunk többet megtudni. Múlt heti választmányi ülésünkön abban maradtunk, hogy mivel az idő túllépett rajta, nem különítünk el olyan csoportot, hogy „a választmányi szavazati jogú, meghívott külföldi, illetőleg külföldön dolgozó tagjai”. Teljes jogú tagként javasoljuk viszont a szomszédos országok magyarnyelvi műhelyei, irodái vezetőinek választmányunkba való fölvételét. A választmányi ülésen a tisztújításra javaslatot tevő bizottság elnökének, Szathmári István alelnöknek a jelentése előtt elnökünk, Benkő Loránd a következő bejelentést tette.

„Szeretném bejelenteni azt, amit a kiküldött jelölőbizottságnak – elnökén keresztül – korábban tudomására hoztam már, hogy tudniillik a jelen ciklus végén abba kívánom hagyni elnöki tevékenységemet.

Évekkel ezelőtt súlyos betegségbe estem. Azóta többször is jeleztem főtitkárunknak, hogy az elnökséggel járó feladatok egy részét már nehezen látom el, ami előrevetíti lemondásom szükségességét. Ennek időpontja megválasztását két tényező befolyásolta részemről. Egyrészt Társaságunk közelgő száz éves jubileumának megélése szubjektíve sokat jelentett számomra. Másrészt Kiss Jenő főtitkár úr kitartó marasztalása, melyben számos gyakorlati teendőm ellátásának vállalása is benne foglaltatott, ideiglenes modus vivendit ígért, ismerve buzgalmat és áldozatkészségét. Nem a munkától féltém. Akik a társasági ügyek zegét-zugát nem ismerik, talán nem is sejtik, hogy az elnök feladatköre nem csak választmányi ülések és közgyűlések meg tudományos rendezvények megnyitásából, üdvözlő szavak elmondásából áll. Ez a tisztség bizony sok gonddal s gyakran napi feladatokkal is járó felelős tevékenység. Ha nem kaptam volna tehát közvetlen környezetemtől biztatást, támogatást, e terhelést bizonyára eddig sem bírtam volna el. Betegségem és következményei, az idő múlása, az energia fogyása azonban most már végérvényesen arra int, hogy döntésemet nem halogathatom tovább. Az idei tisztújító közgyűlés megfelelő alkalom arra, hogy kérjem a választmánytól, majd a közgyűléstől: mentsen fel tisztemből.

Hálásan köszönöm a sok segítséget, melyet elnökségem nagyobb részének ideje alatt, különösen pedig a legutóbbi években Kiss Jenő főtitkár úrtól kaptam; köszönöm Szathmári István professzor úr korábbi eredményes főtitkári, majd alelnöki közreműködését, és köszönöm a jelenlegi és minden korábbi választmánynak munkám támogatását.

A Társaságban eltöltött hatvan év, s elnökségem harminc esztendeje alatt bőven volt alkalom szorosán kötődni a Társasághoz, megtanulni szíven viselni sorsát. Természetesen amit megtehetek a Társaságért, azt megteszem ezután is. S szívből kívánom, hogy a Társaság a jövőben

is betölthesse és betöltse küldetését, teljesíthesse és teljesítse rá háruló feladatát. Kérem a tisztelt választmányt, fogadja el lemondásomat.”

Benkő Loránd szavai után Kiss Jenő főtitkár kért szót. „Tisztelt Választmány! Öt évvel ezelőtt, az akkori közgyűlésen ez hangzott el a főtitkári jelentésben: »kívánjuk, hogy elnökünk, Benkő tanár úr felépüljön, s mihamarabb elfoglalhassa helyét közöttünk« (MNY. 2001: 116). Kívánságunk teljesült. Benkő tanár úr felépült. Teljesült az a szándékunk is, hogy meggyőzzük arról, lássa el továbbra is elnöki feladatkörét. Most viszont kénytelenek voltunk meghajolni érveinek a súlya előtt. Két okot emelek ki, mert számunkra nagyon fontosak. Az egyik: Benkő tanár úr szeretne minél többet idejéből, energiájából kedves kutatási területeinek, témáinak szentelni: az Árpád-kor magyar nyelvtörténete, a székelység története és az Anonymus-kérdéskör vizsgálatának. Mint a magyar nyelvtudomány doyenje, a magyar nyelvtörténeti kutatások legnagyobb élő tudósa – mert egyként kiemelkedik a magyar nyelvtörténet, a névtan és a nyelvjárástörténet kutatásában is – olyan munkákkal ajándékozhat meg bennünket, amelyek mástól nem remélhetők. A magyar nyelvtudománynak fontos érdeke, hogy Benkő tanár úr minél többet megvalósíthasson szándékaiból. A másik ok: megnyugvásunkra szolgál, hogy tapasztalataira, bölcsességére, tanácsaira a Társaság mindenkori vezetése bizton számíthat, ahogy számít is.

Tisztelt Választmány! Legyen szabad egy javaslatot tennem. Javaslom, hogy válassza a Társaság Benkő Lorándot a Magyar Nyelvtudományi Társaság tiszteletbeli elnökévé. A Társaság történetében eddig kétszer fordult elő ilyen javaslat. Szily Kálmán, a Társaság alapításában és vezetésében, s a Magyar Nyelv életre hívásában oroszlánrészt vállaló első elnököt tüntették ki annak idején e címmel. Melich János volt a másik, aki ugyan nem volt soha Társaságunk elnöke, de 22 éves alelnökségével, a Társaság életében betöltött tevékenységével s Gombocz halála (1935.) utáni szerepével is megszolgált a szóban forgó kitüntetést. Benkő tanár úr 30 éve vezeti a Társaságot, s ezzel a legtovább hivatalban lévő elnök, hiszen sem Szily Kálmán, sem Szinnyei József, sem Zsirai Miklós, sem Kniezsa István, sem Bárczi Géza nem töltötte be ily hosszú ideig az elnöki tiszteletet. De itt nem is a hosszú időtartam az érdem. Az érdem mindaz együtt, amire az elnökök külön-külön rászolgáltak tevékenységükkel, amire Benkő Loránd is rászolgált azzal, ahogy a jó gazda lelkiismeretességével, emberi bölcsességgel, szakmai rátermettséggel vezeti a Társaság életét. Tisztelt Választmány! Ennyit kívántam mondani.”

A választmány a javaslattal egyetértett. A továbbiak során Szathmári István alelnök, a tisztújítási jelölőbizottság elnöke tájékoztatta a jelenlévőket a személyi javaslatokról. A javaslatokhoz több hozzászólás is elhangzott, s végül a választmány azt a javaslatot fogadta el, amelyet Szathmári István alelnök úr terjeszt majd rövidesen a közgyűlés elé.

Tisztelt Közgyűlés! Az idei év társasági históriája összefoglalva ennyi volt. Kérem jelentésem elfogadását.

4. A közgyűlés a főtitkári jelentést elfogadta. Ezt követően B a l o g h L a j o s olvasta föl a pénztárosi jelentést. E szerint a Társaság 2005. évi pénzforgalma a következőképpen alakult:

B e v é t e l e k :

MTA támogatás (folyóírral együtt):	3.050.000 Ft
Tagdíjak:	204.300 Ft
Kiadványértékesítés:	185.400 Ft
Személyi jövedelemadó 1%-a:	342.749 Ft
Egyéb bevétel (pályázat):	700.000 Ft
Összes bevétel 2005-ben:	4.482.449 Ft

K i a d á s o k :

Nyomdaköltség (folyóírral együtt):	2.043.150 Ft
------------------------------------	--------------

ELTE irodabérlet:	396.000 Ft
Munkabér, szerkesztői, lektori díjak:	1.580.000 Ft
Személyi kifizetések járulécai:	162.375 Ft
Egyéb kiadás (posta, telefon stb.):	194.300 Ft
Összes kiadás 2005-ben:	4.375.825 Ft

A 2005. évben a kiadásaink nem haladták meg a bevételeinket, így pozitív egyenleggel sikerült zárni az évet. A 2006. évben reméljük, hogy hasonló gazdasági évet sikerül majd zárni.

5. A pénztárosi jelentés elfogadását követően A. Molnár Ferenc felolvasta a Számvizsgáló Bizottság jelentését. A Számvizsgáló Bizottság november hónapban átnézte a Társaság iratait, bizonylatait, bevallásait és elszámolásait, és azokat rendszerben lévőnek találta. (A bizottság tagjai voltak még Bakró-Nagy Marianne és D. Máta Mária.)

Ezt követően Gádányi Károly kért szót és bejelentette, hogy egy magát megnevezni nem kívánó szponzornak köszönhetően arról tájékoztatja a közgyűlést, hogy jövőre 1 millió forinttal támogatja a társaságot. A nagy tetszést arató bejelentést az elnök köszönő szavakkal nyugtázta.

6. Benkő Loránd elnök méltató szavak kíséretében jelentette be, hogy a Pais Dezső-díjat a bizottság javaslata alapján Balogh Lajos veheti át 2006 tavaszán Zala Megye Önkormányzatának képviselőitől. A Társaság Csúry-emlékermét Zilahi Lajosnak nyújtotta át. A népszerű gyűjtőpályázat nyertesei: 1. díj: Gy. Bazsika Enikő, 2. díj: Kovács Lehel István, 3. díj: Sarusikutrucz Mihály. (A jutalom átadásán az első helyezett volt jelen.)

7. Benkő Loránd elnök bejelentése szerint került sor a tisztújításra, melynek lebonyolítására a vezetőség az alábbi szavazatszámoló bizottságot küldte ki: elnök Békési Imre, tagok Horváth László, Tátrai Szilárd és Zántó Edina. Az elnök elrendelte a szavazólapok kiosztását és a szavazást, s fölkérte Szathmári István bizottsági elnököt az elnöki teendők további ellátására, majd a régi tisztikar nevében – megköszönve a tagság támogatását – lemondott.

Szathmári István alelnök tájékoztatást adott a jelölőlista összeállítási elveiről, a választmány által javasolt listáról és a szavazás mikéntjéről. A szavazás megtörténte után Békési Imre, a jelölőbizottság elnöke ismertette a választás eredményét. A közgyűlés a következő öt évre az alábbi társasági tagokat választotta meg különböző tisztségekre:

A tisztikar: tiszteletbeli elnök: Benkő Loránd, elnök: Kiss Jenő, alelnökök: Honti László, Nyomárkay István, Szathmári István, főtitkár: Juhász Dezső, titkár: Farkas Tamás, jegyző: Kugler Nóra, pénztáros: Gerstner Károly, ellenőr: Haader Lea.

Szakosztályelnökök és titkárok: Általános nyelvészeti: Péter Mihály elnök, Ladányi Mária titkár; Finnugor: Csúcs Sándor elnök, Csepregi Márta titkár; Idegennyelvi: Bańcerowski Janusz elnök, Fábian Zsuzsanna titkár; Magyar: Keszler Borbála elnök, Zsilinszky Éva titkár. A Magyar nyelvi szakosztályon belül működő tagozatok vezetősége: Magyartanári tagozat: Antalné Szabó Ágnes elnök, Raázt Judit titkár; Névtani tagozat: Hoffmann István elnök, Fercsik Erzsébet titkár.

A vidéki csoportok elnökei és titkárai: Debrecen: Szikszainé Nagy Irma elnök, Rácz Anita titkár; Szeged: Nagy L. János elnök, Németh Miklós titkár; Pécs: Szűcs Tibor elnök, Gúti Erika titkár; Eger: V. Raisz Rózsa elnök, Kalcsó Gyula titkár; Nyíregyháza: P. Lakatos Ilona elnök, Szopos András titkár; Szombathely: Szabó Géza elnök, Molnár Zoltán titkár; Jászberény: Farkas Ferenc elnök, Kadosa Lászlóné titkár.

A tisztikar tagjai mellett a szakosztályelnökök és -titkárok, a tagozatok elnökei és a vidéki csoportok elnökei hivatalból választmányi jogú tagok.

A választmány további tagjai: Bakró-Nagy Marianne, Balázs Géza, Balogh Lajos, Bárdosi Vilmos, Békési Imre, Bencédy József, Bereczki Gábor, Büky László, Csernicskó István, Elekfi László, Éder Zoltán, Fábián Pál, Forgács Tamás, Gadányi Károly, Gósy Mária, Grétsy László, Hajdú Mihály, Hegedűs Attila, Hessky Regina, Jászay László, Keresztes László, Kiefer Ferenc, É. Kiss Katalin, Manherz Károly, D. Mátai Mária, A. Molnár Ferenc, Molnár Zoltán, Nyirkos István, Ördög Ferenc, Papp György, Pátrovics Péter, Péntek János, Pusztai Ferenc, Sebestyén Árpád, Siptár Péter, Szabó József, Szabó Mihály Gizella, Szij Enikő, Tolcsvai Nagy Gábor, Varga László, Voigt Vilmos, Zimányi Árpád, Zoltán András.

S z á m v i z s g á l ó b i z o t t s á g: Bakró-Nagy Marianne, D. Mátai Mária, A. Molnár Ferenc.

8. A választás eredményeinek ismertetését követően az új tisztikar elfoglalta helyét, majd a megválasztott elnök, K i s s J e n ő a következőket mondta:

„Tisztelt Közgyűlés! Kedves Tagtársaink! Az új tisztikar nevében legyen szabad köszönetet mondanom a bizalomért. Ezt a bizalmat igyekszünk meghálálni azzal, hogy munkánkat mindannyian legjobb tudásunk és lelkiismeretünk szerint törekszünk ellátni. Tudjuk persze, hogy a Társaságot tagjainak akarata, összefogása, segítőkészsége, aktivitása, a nyelvtudomány és a magyar nyelv ügye s kutatása iránti elkötelezettsége viheti és viszi tovább. Erre számítunk, ezt kérjük a továbbiakban is.

Szeretném külön köszönteni Benkő tanár urat mint Társaságunk tiszteletbeli elnökét. Kérjük, tekintse e cím odaítélését a Magyar Nyelvtudományi Társaság szívből jövő köszönetének. Mert sok köszönni valónk van. 30 éven át vezetni egy tudományos társaságot a radikálisan változó körülmények között úgy, hogy a társaság élete, munkája zökkenőmentesen folyhatott, már önmagában is elismerésre méltó. Mint aki közelről láthatta, tapasztalhatta a Társaság vezetésének sok gondját, hitelesen tanúsíthatom, hogy Benkő tanár úr a jó gazda lelkiismeretességével, szigorú szakmai igényességgel, kellő körültekintéssel és emberi bölcsességgel vezette a Magyar Nyelvtudományi Társaságot. Köszönjük a Társaságért elnökként végzett munkáját, és kérjük, immár tiszteletbeli elnökként segítse – egyszersmind kívánjuk, minél tovább, hosszú éveken át segíthesse – Társaságunkat. Úgy legyen! Kedves Elnök Úr! Fogadja hálás köszönetünket és szívből jövő jókívánságainkat!”

Ezután átadta a szót a Társaság tiszteletbeli elnökének. B e n k ő L o r á n d a következőket mondotta:

„Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Közgyűlés! Tanácskozásunk harmadik órájának elején nem illik sokat beszélni, én is csak néhány mondatot szeretnék megfogalmazni. Először is hálás köszönetet mondok azért, hogy a Választmány, most pedig a Közgyűlés engem tiszteletbeli elnökké választott. Mint ahogy a Választmányban is elmondtam, ez a harminc év – majdnem harminc év néhány hónap kivételével –, amit elnökségem idején eltöltöttem, nem érdem. A hosszú idő egy tisztségben önmagában nem érdem. Egyébként is, nem hiszem, hogy túlságosan sokat tettem volna – ezt önkritikusan mondom – a Társaság dolgaiban olyan jelleggel, hogy nagy újdonságokat hoztam volna az életébe. Hiszen kitaposott úton jártam. Elődeim, nagy elődeim, a korábbi elnökök és közvetlen elődöm, Bárczi Géza kialakították azt a modus vivendit, azt a formai és tartalmi követelményrendszert, amelyben a Társaság mindennapi tevékenységét folytatta. Úgyhogy nekem tulajdonképpen könnyű dolgom volt emiatt is, meg azért is, mert az az időszak, amikor én az elnöki tisztelet betöltöttem, már tulajdonképpen a nyugalmas vagy a viszonylag nyugalmas időt jelentette, általában is és a Társaság életében is. Volt tudniillik a Társaság történetének körülbelül egy évtizede, az ötvenes évek, amikor bizony, ha nem is fenyegette Társaságunkat közvetlen veszély, azért megzavarta életünket. Gondoljunk csak a rövid, de elég áldatlan tevékenységű marrista időszakra, vagy gondoljunk az '56-os forradalom körüli dolgokra, amelyek megszábták a Társaságnak az életét is, befo-

lyásolták is egy időre. Úgyhogy én egy sokkal nyugalmasabb időszakban tudtam átvenni az elnöki teendőket.

Hadd utaljak arra is, hogy jó munkatársaim voltak. Két főtitkár egymást váltva működött elnökségem idején. Először Szathmári István tanár úr, amíg finnországi vendégtanárságát megkezdte, utána pedig Kiss Jenő tanár úr, még hosszabb ideig. Mind a ketten kiválóan végezték munkájukat, nagyon sok segítséget adtak nekem is, és még többet adtak a Társaságnak. Hiszen Szathmári tanár úr érdemei között föltétlenül meg kell említeni, hogy az ő főtitkársága alatt, sőt már Bárczi Géza elnöki idejének a második felében kialakult a Társaságnak ez a rendszere, szakosztályi és működési rendszere, és ez az ő érdemük. Kiss Jenő tanár úr pedig már egy kicsit nehezebb időszakban vette át a főtitkári teendőket, amikor kezdtek nehezülni a Társaságnak az anyagi viszonyai, ellátottsága, és a külső, hivatali bürokrácia is kezdett, sajnos, növekedni. Ő is kiváló érzékkel és erudícióval látta el feladatát. Mindezt csak annak bizonyosságaként említem, hogy számomra nagyon könnyű volt ez az elnökség: olyan munkatársaim voltak, akik ebben a tisztségemben nagyon sokat segítettek.

Ez az egyik dolog, amit mondani akarok. A másik tulajdonképpen csak a jókívánságnak a szava: kívánom, hogy az új elnökség eredményesen, szaktudományunk javára dolgozzon tovább, folytatva a Társaság immár második évszázadába forduló hagyományait. Folytassa – mondom némi szubjektívizmussal –, hiszen egyesületünk most megválasztott szűkebb vezetése az én korábbi munkatársaimból tevődik össze: együtt munkálkodtunk sok éven keresztül új elnökünkkel, Kiss Jenő tanár úrral, és új főtitkárunkkal, Juhász Dezső tanár úrral. Nem kell őket bemutatnom, hiszen mindenki ismeri, tudja, hogy mit tettek a Társaság életében és tevékenységéért: Jenő tanár úr mint főtitkár, Dezső tanár úr mint a Magyar Nyelv szerkesztője. Ugyancsak örömmel köszöntöm az új vezetőség soraiban eddig is szerényen dolgozó új titkárunkat, Farkas Tamást. Én ismételtelen csak a legjobb kívánságaimat tudom tolmácsolni mindhármuk számára, és kívánok eredményes jövőt természetesen az új tisztikar egészének, a Választmánynak és a Társaság minden tagjának. Szolgálják hűen tovább egyesületünket!

Ez a Társaság százéves fennállással bebizonyította, hogy életképes, hogy szükség van rá. Nemcsak remélem, hanem biztos vagyok benne, hogy a következő időszakot is ugyanúgy, olyan szorgosan és eredményességgel éli át, ahogy eddig tette. Köszönöm, hogy meghallgattak.”

9. A közgyűlés elnöki zárszóval ért véget. Kiss Jenő megköszönte Benkő tanár úr emlékező és emlékeztető szavait, jókívánságait, a megjelentek közreműködését és figyelmét, s a Magyar Nyelvtudományi Társaság 101., egyben tisztújító közgyűlését berekesztette.

Összeállította: Kiss Jenő